

**Список рекомендованої літератури
при вивченні дисципліни «Внутрішня медицина, в тому числі клінічна
фармакологія, клінічна імунологія та алергологія, професійні хвороби»
Модуля 1 «Основи внутрішньої медицини
(кардіологія, ревматологія, нефрологія»
для вітчизняних здобувачів освіти 5 курсу на 2025-2026 н.р.:**

I. Базова:

1. Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 1. Розділи 1-8: підручник / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. – Київ, Медицина., 2019. – 680с.
2. Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 2. Розділи 9-24: підручник / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. /– Київ, Медицина., 2019. – 584с + 6 к.вкл.
3. Передерій В.Г. Основи внутрішньої медицини: [підручник для студентів вищ. мед. навч. закладів IV рівня акредитації]. Т. 2: Захворювання системи кровообігу. Ревматичні хвороби. Захворювання нирок. Загальні питання внутрішньої медицини / В.Г. Передерій, С. М. Ткач. - Вінниця: Нова книга, 2019. - 781 с.

II. Допоміжна:

1. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів / За ред. Ю.М. Мостового. – 13-те вид., доп. – і перероб. Вінниця: ДП «Державна картографічна фабрика», 2020. – 582 с.
2. Денесюк В.І., Денесюк О.В. Внутрішня медицина. Підручник для студентів закладів вищої медичної освіти III-IV рівнів акредитації та лікарів післядипломної освіти на основі рекомендацій доказової медицини/За ред. В.М. КоваленкаК.: МОРІОН; 2019.- 980 с.
3. Жарінов О.Й. Основи електрокардіографії (третє видання, перероблене і доповнене) / О.Й. Жарінов, В.О. Куць. – Львів. : МС, 2017. – 240 с.
4. Катеренчук І.П. Клінічне оцінка, діагностичне й прогностичне значення результатів лабораторних досліджень: Навчальний посібник. Ревматологія.- Медкнига, 2018.-176с.
5. Катеренчук І.П. Клінічне тлумачення і діагностичне значення лабораторних показників у загальнолікарській практиці: Навчальний посібник. - Медкнига, 2018.- 224с.
6. Наказ МОЗ України від 02.03.2016 № 152 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при стабільній ішемічній хворобі серця». Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги [«Стабільна ішемічна хвороба серця»](#).
7. Наказ МОЗ України від 02.07.2014 № 455 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при гострому коронарному синдромі з елевацією сегмента ST» Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації «Гострий коронарний синдром з елевацією сегмента ST».
8. Наказ МОЗ України від 03.03.2016 № 164 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при гострому коронарному синдромі без елевації сегмента ST» Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої)

медичної допомоги та медичної реабілітації «Гострий коронарний синдром без елевації сегмента ST».

9. Наказ [МОЗ України від 11.02.2016 № 89](#) «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги пацієнтам з хронічною хворобою нирок V стадії із застосуванням гемодіалізу або перитонеального діалізу».

10. Наказ МОЗ України від 11.04.2014 № 263 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при ревматоїдному артриті». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації «Ревматоїдний артрит».

11. Наказ МОЗ України від 11.05.2011 №280/44 «Про затвердження стандарту та уніфікованих клінічних протоколів надання медичної допомоги зі спеціальності "Нефрологія"».

12. Наказ [МОЗ України від 13.06.2016 № 564](#) «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в частині профілактики серцево-судинних захворювань». [Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної \(спеціалізованої\) та третинної \(високоспеціалізованої\) медичної допомоги «Профілактика серцево-судинних захворювань».](#)

13. [Наказ МОЗ України від 15.06.2016 № 597](#) «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при фібриляції передсердь». [Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної \(спеціалізованої\) та третинної \(високоспеціалізованої\) медичної допомоги «Фібриляція передсердь».](#)

14. [Наказ МОЗ України від 15.06.2016 № 597](#) «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при фібриляції передсердь». [Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної \(спеціалізованої\) та третинної \(високоспеціалізованої\) медичної допомоги «Фібриляція передсердь».](#)

15. [Наказ МОЗ України від 21.06.2016 № 614](#) «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при легеневій гіпертензії». [Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної \(спеціалізованої\) та третинної \(високоспеціалізованої\) медичної допомоги «Легенева гіпертензія у дорослих».](#)

16. Наказ МОЗ України від 24.05.2012 р. №384 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при артеріальній гіпертензії». Уніфікований клінічний протокол первинної, екстреної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Артеріальна гіпертензія».

17. Свинцицкий А.С. Діагностика та лікування ревматичних захворювань: Навчальний посібник. - Медкнига, 2017.-372с.

18. Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування // За редакцією академіка В.М.Коваленка, професора М.І.Лутая, професора Ю.М.Сіренка, професора О.С.Сичова. // Київ. – 2016. – 188 с.

19. Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування / Всеукр. асоц. кардіологів; За ред. В. М. Коваленка [та ін.]. – 3-те вид., переробл. і допов. – Київ : Моріон, 2018. – 223 с. : іл, табл.

Електронні ресурси

https://www.eular.org/eular_imaging_library_portal.cfm#

<http://www.rheumatologyclinic.ca/imagebank/#close>
<https://images.rheumatology.org/bp/#/>
<http://www.oxfordmedicaleducation.com/ecgs/ecg-examples/>
<https://litfl.com/top-100/ecg/>
http://learn.escardio.org/lp/eacvi_echo_elearningcourse/knowledge/078833a3-cafb-4506-b264-11e4e3d968f7/0/curriculumSubTopics
<https://www.123sonography.com/ultrasound-courses>
<https://www.asecho.org/rising-star-hub/echo-images/>
<http://inephrology.kiev.ua/>
<http://phc.org.ua/>
http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2014_455_GKS/2014_455%20YKPMD_GKS.pdf
www.WebCardio.org

**Зав. кафедрою
внутрішньої медицини №2
д.мед.наук, професор**

Катеренчук І.П.

**List of recommended literature in the study of INTERNAL MEDICINE, INCLUDING
CLINICAL PHARMACOLOGY, CLINICAL IMMUNOLOGY AND
ALLERGOLOGY, OCCUPATIONAL DISEASES**

**Module 1. Fundamentals of internal medicine (cardiology, rheumatology,
nephrology)for the English-speaking students of 5 course 2025-2026 y:**

I. Basic

1. Internal medicine: Part 1: textbook for English-speaking students of higher medical schools/ edited by Professor M.A. Stanislavchuk. and Professor V.K. Siercjsva.-Vinnytsy: Nova Knyha, 2019.-408 p.
2. Internal medicine: Part 2: textbook for English-speaking students of higher medical schools/ edited by Professor M.A. Stanislavchuk. and Professor V.K. Siercjsva.-Vinnytsy: Nova Knyha, 2019.-360 p.

II. Additional:

1. Harrison's Principles of Internal Medicine, 20 ed. By J. Larry Jameson, Anthony S. Fauci, Dennis L. Kasper, Stephen L. Hauser, Dan L. Longo, Joseph Loscalzo, Eds. The McGraw-Hill Education, Inc. -2018.- Vol. 1 and 2.
2. Current Medical Diagnosis and Treatment, 60 th Anniversary Edition by Maxine A. Papadakis, Stephen J. McPhee, Michael W. Rabow. Eds. McGraw-Hill Education, Inc, 2021
3. Davidson's Principles and Practice of Medicine. 23rd Edition. By Stuart Ralston Ian Penman Mark Strachan Richard Hobson, 2nd February 2018 , Imprint: Elsevier, 1440 pp
4. Current Diagnosis & Treatment: Cardiology, Fifth Edition. By Michael H. Crawford. Eds. McGraw-Hill Education, Inc. -2017
5. CURRENT Diagnosis & Treatment: Emergency Medicine, 8e. By C. Keith Stone, Roger L. Humphries. Eds. McGraw-Hill Education, Inc. 2017
6. Current Diagnosis & Treatment: Rheumatology, 4e. By John H. Stone. Eds. McGraw-Hill Education, Inc. 2021
7. CURRENT Diagnosis & Treatment: Gastroenterology, Hepatology, & Endoscopy, 3e Norton J. Greenberger, Richard S. Blumberg, Robert Burakoff. McGraw-Hill Education, Inc. 2016
8. Critical Care. By John M. Oropello, Stephen M. Pastores, Vladimir Kvetan. Eds. The McGraw-Hill Education, Inc. -2018
9. Cardiology: An Integrated Approach. Adel Elmoselhi. Eds. The McGraw-Hill Education, Inc. -2018
10. CURRENT Diagnosis & Treatment: Nephrology & Hypertension, 2e Edgar V. Lerma, Mitchell H. Rosner, Mark A. Perazella. The McGraw-Hill Education, Inc. -2018
11. Goodman & Gilman's: The Pharmacological Basis of Therapeutics, 13e Laurence L. Brunton, Randa Hilal-Dandan, Björn C. Knollmann. The McGraw-Hill Education, Inc. -2018
12. Harrison's Manual of Medicine, 20e J. Larry Jameson, Anthony S. Fauci, Dennis L. Kasper, Stephen L. Hauser, Dan L. Longo, Joseph Loscalzo. The McGraw-Hill Education, Inc. -2020
13. Lichtman's Atlas of Hematology 2016 Lichtman MA, Shafer MS, Felgar RE, Wang N. The McGraw-Hill Education, Inc. -2017
14. Pathophysiology of Blood Disorders, 2e Jon C. Aster, H. Franklin Bunn. The McGraw-Hill Education, Inc. -2017
15. Pathophysiology of Disease: An Introduction to Clinical Medicine, 8e Gary D. Hammer, Stephen J. McPhee. The McGraw-Hill Education, Inc. -2019

16. Principles and Practice of Hospital Medicine, 2e Sylvia C. McKean, John J. Ross, Daniel D. Dressler, Danielle B. Scheurer. The McGraw-Hill Education, Inc. -2017
17. Quick Medical Diagnosis & Treatment 2021 Maxine A. Papadakis, Stephen J. McPhee, Jennifer Bernstein. The McGraw-Hill Education, Inc. -2021
18. Symptom to Diagnosis: An Evidence-Based Guide, 4e Scott D.C. Stern, Adam S. Cifu, Diane Altkorn. The McGraw-Hill Education, Inc. -2020
19. Williams Hematology, 10e Kenneth Kaushansky, Josef T. Prchal, Linda J. Burns, Marshall A. Lichtman, Marcel Levi, David C. Linch. The McGraw-Hill Education, Inc. -2021

Electronic resources

https://www.eular.org/eular_imaging_library_portal.cfm#

<http://www.rheumatologyclinic.ca/imagebank/#close>

<https://images.rheumatology.org/bp/#/>

<http://www.oxfordmedicaleducation.com/ecgs/ecg-examples/>

<https://litfl.com/top-100/ecg/>

http://learn.escardio.org/lp/eacvi_echo_elearningcourse/knowledge/078833a3-cafb-4506-b264-11e4e3d968f7/0/curriculumSubTopics

<https://www.123sonography.com/ultrasound-courses>

<https://www.asecho.org/rising-star-hub/echo-images/>

<http://inephrology.kiev.ua/>

<http://phc.org.ua/>

http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2014_455_GKS/2014_455%20YKPMD_GKS.pdf

www.WebCardio.org

*Head of the chair
of Department of Internal Medicine №2
F.D., professor*

Katerenchuk I. P.

**Список рекомендованої літератури
при вивченні дисципліни Внутрішня медицина
для вітчизняних здобувачів освіти 6 курсу на 2025-2026 н.р.:**

I. Базова:

1. Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 1. Розділи 1—8: підручник / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. ; за ред. проф. Л.В. Глушка. — К. : ВСВ «Медицина», 2019. — 680с.
2. Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 2. Розділи 9—24: підручник / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. ; за ред. проф. Л.В. Глушка. — К. : ВСВ «Медицина», 2019. — 584с.
3. Внутрішні хвороби : підручник, заснований на принципах доказової медицини : 2018/19 / Polish institute for Evidence Based Medicine (PIEMB) / Польський ін-т доказової медицини ; кер. проекту А. Кубец ; гол. ред. А. Яремчук-Качмарчик ; гол. ред. [розділів]: А. С. Свінціцький, П. Гаєвські. - 10 wydanie. - Краків : Практична медицина / Medycyna praktyczna, 2018. - 1632 с.
4. Медицина за Девідсоном: принципи і практика: посібник: у 3-х т. Т.1 / за ред. С. Ралстон, Я. Пенман, М. Стрекен, Р. Гобсон; наук. ред. пер.: В. Ждан, Л. Бабінець, Л. Пасієшвілі, В. Величко, Н. Михайловська. — пер. 23-го англ вид. — Київ : ВСВ "Медицина", 2020. — 258 с.
5. Медицина за Девідсоном: принципи і практика: посібник: пер. 23-го вид.: у 3 т. Т.2 / за ред. К.В. Юрко – Київ: ВСВ «Медицина», 2020. – 257 с.
6. Медицина за Девідсоном: принципи і практика: посібник: пер. 23-го англ. вид.: у 3 т. Т.3 / за ред. С. Ралстона, Я. Пенмана, М. Стрекена, Р. Гобсона; наук. ред. пер.: І. Скрипник, О. Курята, Л. Соколова, Р. Скрипник, Г.Кожина, Я. Кутасевич, М. Щербина, О. Абатуров, Л. Бабінець, І. Галайчук, Ю. Кобеляцький, Л. Ляповець. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 642 с.
7. Невідкладні стани у практиці терапевта і сімейного лікаря : [навчальний посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації(фак.) післядиплом. освіти] / за заг ред. А. В. Єпішина ; А. В. Єпішин, Н. А. Хабарова, П. Я. Шерстюк та ін. - 3-тє вид., без змін. - Тернопіль : ТДМУ Укрмедкнига, 2019. - 379 с.
8. Невідкладні стани в загальнолікарській практиці : навчальний посібник. Т. 1 / за ред. В. М. Ждана ; В. М. Ждан, Є. М. Кітура, Г. В. Волченко та ін. ; МОЗ України, УМСА, Каф. сімейної медицини і терапії. - 2-е вид., доп. і перероб. - Львів : Магнолія 2006 : Видавець Марченко Т. В., 2020. - 255 с.
9. Невідкладні стани в загальнолікарській практиці : навчальний посібник. Т. 2 / за ред. В. М. Ждана ; В. М. Ждан, М. Ю. Бабаніна, М. В. Ткаченко та ін. ; МОЗ України, УМСА, Каф. сімейної медицини і терапії. - 2-е вид., доп. і перероб. - Львів : Магнолія 2006 : Видавець Марченко Т. В., 2020. - 279 с.
10. Передерій В.Г., Ткач С.М. Основи внутрішньої медицини. В 3 т. Том 1. «Нова книга», 2009. – 640 с.
11. Передерій В.Г., Ткач С.М. Основи внутрішньої медицини. В 3 т. Том 2. «Нова книга», 2009. - 784 с.
12. Передерій В.Г., Ткач С.М. Основи внутрішньої медицини. В 3 т. Том 3. «Нова книга», 2010. - 1006 с.
13. Практикум з внутрішньої медицини: навч. пос. / К.М. Амосова, Л.Ф. Конопльова,

- Л.Л. Сидорова, Г.В. Мостбауер та ін. – К.: Український медичний вісник, 2012 р. – 416 с.
- 14.Скрипник І.М. // Гастроентерологія: Підручник у 2-х томах. – Т. 2 /За ред.. Н.В. Харченко, О.Я. Бабака: ЦМК з ВМО МОЗ України. - Кропивницький ПП «Поліум», 2017. – С. 147-191.
 - 15.Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи: нормативні показники, трактування змін / Вінницький нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова ; за ред. Ю. М. Мостового. - 27-е вид., змін. - К. : Центр ДЗК, 2020. - 799 с.
 - 16.Жарінов О.Й. Основи електрокардіографії (третє видання, перероблене і доповнене) / О.Й. Жарінов, В.О. Куць. – Львів. : МС, 2017. – 240 с.
 - 17.Іванов Д.Д., Корж О.М. Нефрологія в практиці сімейного лікаря: Навчально-методичний посібник.- 3-є вид., переробл. і доповн. – Донецьк:Видавець Заславский О.Ю., 2014. -464с.
 - 18.Катеренчук І.П. Клінічне оцінка, діагностичне й прогностичне значення результатів лабораторних досліджень: Навчальний посібник. Ревматологія.- Медкнига, 2018.- 176с.
 - 19.Катеренчук І.П. Клінічне тлумачення і діагностичне значення лабораторних показників у загальнолікарській практиці: Навчальний посібник. - Медкнига, 2018.- 224с.

2. Допоміжна

1. ЕКГ в практиці / Д. Р. Хемптон ; за участю Д. Едлема ; наук. ред. пер.: Н. М. Середюк, О. З. Скакун ; пер. з англ. О. І. Ромаскевича = The ECG in Practice / John R. Hampton ; With contributions by David Adlam = ЭКГ в практике / Джон Р. Хэмптон ; при участии Дэвида Эдлэма : навчальний посібник : тримов. вид. - Пер. 6-го англ. вид.=6th ed.=Пер. 6-го изд. - К. : Медицина, 2018. - хх, 539 с.
2. Анестезіологія та інтенсивна терапія: підручник / Ф.С. Глумчер, Л.П. Чепкий, Л.В. Усенко та ін.; за ред. Ф.С. Глумчера. – К.: ВСВ «Медицина», 2010. – 336 с.
3. Лекції з гематології / П.М. Перехрестенко, Л.М. Ісакова, Н.М. Третяк, Д.А. Лисенко, С.В. Бондарчук. – К.: Нора-прінт, 2005. – 128 с.
4. Гематологічні захворювання в клінічній практиці/ Бульда В.І., Дзедман М.І., Родіонова І.О.- «Медкнига», 2022. – 196 с.
5. Внутрішня медицина: poradnik лікарю загальної практики: навчальний посібник / А.С. Свінціцький, О.О. Абрагамович, П.М. Боднар [та ін.]; за ред. А.С. Свінціцького. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 1272 с.
6. Пропедевтика внутрішньої медицини : [підручник для студентів вищ. мед. закладів освіти III-IV рівнів акредитації] / за ред. О. Г. Яворського ; Юліан Ілліч Децик, Остап Григорович Яворський, Євген Михайлович Нейко та ін. – Вид. 3-тє, випр. і доп. – К. : Медицина, 2013. – 551 с. : іл. – Предм. покажч.: с. 543–551
7. Гуцаленко О. О. Гематологія: навчальний посібник [для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і сімейних лікарів] / Ольга Олексіївна Гуцаленко; МОЗУ, УМСА. - Полтава : Верстка, 2012. - 695 с
8. Денисюк В. І. Доказова внутрішня медицина: підручник /В. І. Денисюк, О. В. Денисюк. – Вінниця : Державна картографічна фабрика, 2011. – 926 с.
9. Пропедевтика внутрішньої медицини : [підручник для студентів вищих мед. закладів освіти III-IV рівнів акредитації] / за ред. О. Г. Яворського ; Ю. І. Децик, О.

- Г. Яворський, Є. М. Нейко та ін. - Вид. 4-те, випр. і доп. - К. : Медицина, 2016. - 551 с.
- 10.Скрипник І.М., Гопко О.Ф., Маслова Г.С., Кудря І.П., Шапошник О.А. Історія хвороби з внутрішньої медицини / За ред. І.М. Скрипника. - Навч. посібн. МОН України. - Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс». - 2016. - 162с.
 - 11.Тодоріко Л.Д., Бойко А.В. Основні синдроми й методи обстеження в пульмонології та фтизіатрії: Навчальний посібник для самостійної роботи студентів старших курсів вищих медичних навчальних закладів III-IV рі-внів акредитації. – Київ: Медкнига, 2013. – 432 с.
 - 12.Диференціальна діагностика основних синдромів при захворюваннях органів дихання та додаткові матеріали з фтизіатрії: Навчальний посібник / За ред. проф. Л.Д. Тодоріко – БДМУ Чернівці: Медуніверситет, 2011. – 320 с.
 - 13.Клінічно-рентгенологічний атлас з діагностики захворювань легень / [Л.Д. Тодоріко, І.О. Сем'янів, В.П. Шаповалов, А.В. Бойко]; за ред. проф. Л.Д. Тодоріко. – Чернівці: Медуніверситет, 2013. – 342 с.
 - 14.Національний підручник з ревматології / За ред. В.Н.Коваленка, Н.М.Шуби – К.: МОРІОН, 2013. – 671 с.
 - 15.Нефрологія: Національний підручник / Л.А.Піріг, Д.Д.Іванов, О.І.Таран (та ін.); за ред. академіка НАМН України, д.м.н., проф.кафедри нефрології та нирково-замісної терапії Пирога Л.А., д.м.н., проф., зав.кафедри нефрології та нирково-замісної терапії Д.Д.Іванова. – Донецьк: Видавець Заславський О.Ю., 2014. – 292 с.
 - 16.Пороки серця в практиці сімейного лікаря: навчальний посібник для лікарів-інтернів та курсантів зі спец. "загальна практика-сімейна медицина" / А.С. Свінціцький, І.М. Щуліпенко, О.М. Гиріна, В.І. Бульда; за ред. А.С. Свінціцького і І.М. Щуліпенка. - К.: Гордон, 2010. - 361 с.
 - 17.Стандарти ведення пацієнтів із захворюваннями органів дихання у загальнолікарській практиці : [навчальний посібник [для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (фак.) післядиплом. освіти МОЗ України] / В. М. Ждан, М. Ю. Бабабніна, О. А. Кир'ян та ін. ; МОЗ України, УМСА. - Полтава : Дивосвіт, 2018. - 251 с.
 - 18.Практикум з внутрішньої медицини: навч. пос. / К.М. Амосова, Л.Ф. Конопльова, Л.Л. Сидорова, Г.В. Мостбауер та ін. – К.: Український медичний вісник, 2012. – 416 с.
 - 19.Свінціцький А.С. Діагностика та лікування ревматичних захворювань: Навчальний посібник. - Медкнига, 2017.-372с.
 - 20.Свінціцький А.С. Діагностика та лікування захворювань нирок: Навчально-методичний посібник /А.С.Свінціцький, В.О.Мойсеєнко. Київ: Медкнига, 2014. – 404 с.

Електронні ресурси

<http://moz.gov.ua/>
<http://www.medscape.com/gastroenterology>
<http://ukrgastro.com.ua/>
<http://www.worldgastroenterology.org/>
http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20070319_128.html
<http://www.ginasthma.org>
<http://www.goldcopd.com>
<http://www.medscape.com/pulmonarymedicine>

<http://health-ua.com/>

<https://medprosvita.com.ua/>

<https://www.umj.com.ua/>

European LeukemiaNet recommendations for the management of chronic myeloid leukemia: 2013/ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4915804/>

Chronic myeloid leukemia: ESMO Clinical Practice Guidelines for diagnosis, treatment and follow-up / http://annonc.oxfordjournals.org/content/23/suppl_7/vii72.full

Chronic Lymphocytic Leukaemia: ESMO Clinical Practice Guidelines /

<http://www.esmo.org/Guidelines/Haematological-Malignancies/Chronic-Lymphocytic-Leukaemia>

Guidelines for the diagnosis and treatment of chronic lymphocytic leukemia: a report from the International Workshop on Chronic Lymphocytic Leukemia updating the National Cancer Institute-Working Group 1996 guidelines /

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/18216293>

<http://www.dec.gov.ua/mtd/reestr.html>

http://www.ifp.kiev.ua/doc/metoddoc/metodrec_ukr.htm

<https://www.ersnet.org/>

<https://www.ueg.eu/home/>

**Зав. кафедрою
внутрішньої медицини №2
д.мед.наук, професор**

Катеренчук І.П.

List of recommended literature in the study of Internal medicine for the English-speaking students of 6 course 2025-2026 y.:

I. Basic

1. Internal medicine: Part 1: textbook for English-speaking students of higher medical schools/ edited by Professor M.A. Stanislavchuk. and Professor V.K. Siercjava.-Vinnytsy: Nova Knyha, 2019.-408 p.
2. Internal medicine: Part 2: textbook for English-speaking students of higher medical schools/ edited by Professor M.A. Stanislavchuk. and Professor V.K. Siercjava.-Vinnytsy: Nova Knyha, 2019.-360 p.

II. Additional:

1. Harrison's Principles of Internal Medicine, 20 ed. By J. Larry Jameson, Anthony S. Fauci, Dennis L. Kasper, Stephen L. Hauser, Dan L. Longo, Joseph Loscalzo, Eds. The McGraw-Hill Education, Inc. -2018.- Vol. 1 and 2.
2. Current Medical Diagnosis and Treatment, 60 th Anniversary Edition by Maxine A. Papadakis, Stephen J. McPhee, Michael W. Rabow. Eds. McGraw-Hill Education, Inc, 2021
3. Davidson's Principles and Practice of Medicine. 23rd Edition. By Stuart Ralston Ian Penman Mark Strachan Richard Hobson, 2nd February 2018 , Imprint: Elsevier, 1440 pp
4. Current Diagnosis & Treatment: Cardiology, Fifth Edition. By Michael H. Crawford. Eds. McGraw-Hill Education, Inc. -2017
5. CURRENT Diagnosis & Treatment: Emergency Medicine, 8e. By C. Keith Stone, Roger L. Humphries. Eds. McGraw-Hill Education, Inc. 2017
6. Current Diagnosis & Treatment: Rheumatology, 4e. By John H. Stone. Eds. McGraw-Hill Education, Inc. 2021
7. CURRENT Diagnosis & Treatment: Gastroenterology, Hepatology, & Endoscopy, 3e Norton J. Greenberger, Richard S. Blumberg, Robert Burakoff. McGraw-Hill Education, Inc. 2016
8. Critical Care. By John M. Oropello, Stephen M. Pastores, Vladimir Kvetan. Eds. The McGraw-Hill Education, Inc. -2018
9. Cardiology: An Integrated Approach. Adel Elmoselhi. Eds. The McGraw-Hill Education, Inc. -2018
10. CURRENT Diagnosis & Treatment: Nephrology & Hypertension, 2e Edgar V. Lerma, Mitchell H. Rosner, Mark A. Perazella. The McGraw-Hill Education, Inc. -2018
11. Goodman & Gilman's: The Pharmacological Basis of Therapeutics, 13e Laurence L. Brunton, Randa Hilal-Dandan, Björn C. Knollmann. The McGraw-Hill Education, Inc. -2018
12. Harrison's Manual of Medicine, 20e J. Larry Jameson, Anthony S. Fauci, Dennis L. Kasper, Stephen L. Hauser, Dan L. Longo, Joseph Loscalzo. The McGraw-Hill Education, Inc. -2020
13. Lichtman's Atlas of Hematology 2016 Lichtman MA, Shafer MS, Felgar RE, Wang N. The McGraw-Hill Education, Inc. -2017
14. Pathophysiology of Blood Disorders, 2e Jon C. Aster, H. Franklin Bunn. The McGraw-Hill Education, Inc. -2017
15. Pathophysiology of Disease: An Introduction to Clinical Medicine, 8e Gary D. Hammer, Stephen J. McPhee. The McGraw-Hill Education, Inc. -2019

16. Principles and Practice of Hospital Medicine, 2e Sylvia C. McKean, John J. Ross, Daniel D. Dressler, Danielle B. Scheurer. The McGraw-Hill Education, Inc. -2017
17. Quick Medical Diagnosis & Treatment 2021 Maxine A. Papadakis, Stephen J. McPhee, Jennifer Bernstein. The McGraw-Hill Education, Inc. -2021
18. Symptom to Diagnosis: An Evidence-Based Guide, 4e Scott D.C. Stern, Adam S. Cifu, Diane Altkorn. The McGraw-Hill Education, Inc. -2020
19. Williams Hematology, 10e Kenneth Kaushansky, Josef T. Prchal, Linda J. Burns, Marshall A. Lichtman, Marcel Levi, David C. Linch. The McGraw-Hill Education, Inc. -2021

Electronic resources

https://www.eular.org/eular_imaging_library_portal.cfm#

<http://www.rheumatologyclinic.ca/imagebank/#close>

<https://images.rheumatology.org/bp/#/>

<http://www.oxfordmedicaleducation.com/ecgs/ecg-examples/>

<https://litfl.com/top-100/ecg/>

http://learn.escardio.org/lp/eacvi_echo_elearningcourse/knowledge/078833a3-cafb-4506-b264-11e4e3d968f7/0/curriculumSubTopics

<https://www.123sonography.com/ultrasound-courses>

<https://www.asecho.org/rising-star-hub/echo-images/>

<http://inephrology.kiev.ua/>

<http://phc.org.ua/>

http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2014_455_GKS/2014_455%20YKPMD_GKS.pdf

www.WebCardio.org

*Head of the chair
of Internal Medicine №2
F.D., professor*

Katerenchuk I.P.

**СПИСОК
РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Внутрішня медицина, в тому числі клінічна
фармакологія, клінічна імунологія та алергологія, професійні хвороби»
Модуля 2 «ПРОФЕСІЙНІ ХВОРОБИ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ 5 КУРСУ
на 2025-2026 н.р.:**

Базова

1. Професійні хвороби / В. А. Капустник, І. Ф. Костюк, Г. О. Бондаренко та ін. ; за ред. проф. В. А. Капустника, проф. І. Ф. Костюк. – 5-е вид., переробл. і доповн. – К. : ВСВ «Медицина», 2017. – 536 с.
2. Професійні хвороби / В.С. Ткачишин. – К.: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2011. – 895 с.

Допоміжна

1. Внутрішні хвороби: посібник у 10ч.: Уряд . О.О. Абрагимович . – Т. 2, Ч.9: «Професійні хвороби /Львів: ВАТ « Львівська книжкова фабрика Атлас», 2004. – С. 461- 521.
2. Коломієць М.Ю., Хухліна О.С. Професійні хвороби. – К.: Здоров'я, 2004. – 628 с.
3. Маленький В.П. Професійні хвороби: Підручник. – К.: Нова книга, 2005. – 336 с.

Інформаційні ресурси

<http://www.umj.com.ua/article/organization/institut-medicyny-truda-amn-ukrainy>

<http://ohoronapraci.kiev.ua/ua>

http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Ujpmmp/

<http://www.occup-med.com/>

<http://occmmed.oxfordjournals.org/>

<http://eng.med.wanfangdata.com.cn/JournalDetail.aspx?qid=zhldwszyb>

**Зав. кафедрою
внутрішньої медицини №2
д.мед.наук, професор**

Катеренчук І.П.

**List of recommended literature in the study of of INTERNAL MEDICINE,
INCLUDING CLINICAL PHARMACOLOGY, CLINICAL IMMUNOLOGY AND
ALLERGOLOGY, OCCUPATIONAL DISEASES**

**Module 2. “PROFESSIONAL DISEASES”
for the English-speaking students of 5 course 2025-2026 y.:**

Main

1. Occupational Diseases: textbook (III—IV a. 1.) / V.A. Kapustnik, I.F. Kostyuk, H.O. Bondarenko et al.; edited by V.A. Kapustnik, I.F. Kostyuk. — 2nd edition «Медицина».- 2018.- 496 с.

Additional

1. Occupational Medicine: Board and Certification Review Kindle Edition by Statpearls Publishing LLC, David Vearrier, Jayshree Chander, Paul Darby. 2021.
2. 500 MCQs in Occupational Medicine: Multiple choice questions and revision in occupational medicine Kindle Edition by Nicholas O'Keeffe. 2020
3. Occupational Health Edited by Orhan Korhan. IntechOpen. 2017
4. Environmental health disparities : costs and benefits of breaking the cycle Rubin, Leslie (I. Leslie), editor.; Merrick, Joav. New York : Nova Publishers 2016
5. A companion to the anthropology of environmental health Singer, Merrill. Chichester, England : Wiley Blackwell. 2016
6. Environmental health science : recognition, evaluation, and control of chemical health hazards Lippmann, Morton, author.; Schlesinger, Richard B. 2018
7. Unhealthy Work: Causes, Consequences, Cures (1st Edition) by Paul A. Landsbergis, Ellen Roskam, Peter L. Schnall. Hardcover - September 2009.
8. Management of emerging public health issues and risks : multidisciplinary approaches to the changing environment Roig, Benoit, editor.; Thireau, Véronique, editor. 2019
9. Applied Theories in Occupational Therapy: A Practical Approach, Second Edition. Marilyn B. Cole, MS, OTR/L, FAOTA; Roseanna Tufano, LMFT, OTR/L. SLACK Ink. 2019. 424 pp.
10. The Handbook of Occupational and Environmental Medicine: Principles, Practice, Populations, and Problem-Solving, 2nd Edition [2 volumes]. Tee Guidotti. Praeger 2020.
11. Textbook Of Occupational Medicine Practice (Fourth Edition). David Soo Quee Koh (ed.); Tar-ching Aw (ed.). World Scientific 2017
12. Becoming an Occupational therapist Chris McKenna; Cath Wright Mckenna. BPP Learning Media Ltd 2016
13. Fundamentals of Occupational Safety and Health. Mark A. Friend; James P. Kohn. Bernan Press 2018
14. Occupational and Environmental Health. Barry S. Levy (ed.); David H. Wegman (ed.); Sherry L. Baron (ed.); Rosemary K. Sokas (ed.). Oxford University Press 2017

Informational resources

<http://www.umj.com.ua/article/organization/institut-medicyny-truda-amn-ukrainy>

<http://ohoronapraci.kiev.ua/ua>

http://archive.nbu.gov.ua/portal/Chem_Biol/Ujpmmp/

<http://www.occup-med.com/>

<http://occmed.oxfordjournals.org/>

<http://eng.med.wanfangdata.com.cn/JournalDetail.aspx?qid=zhldwszyb>

*Head of the chair
of Internal Medicine №2
F.D., professor*

Katerenchuk I.P.

**Список рекомендованої літератури
при вивченні дисципліни Підготовка офіцерів запасу Віськово-орієнтований
модуль 4 «Військово-польова терапія»
для вітчизняних здобувачів освіти 5 курсу на 2025-2026 н.р.:**

Основна:

1. Воєнно-польова терапія : підручник/ Г.В. Осьодло, А.В. Верба, М.М. Козачок, М.П. Бойчак та співавт. [за ред. Г.В. Осьодло, А.В. Верби]. – К. : СПД Чалчинська Н.В., 2017. – 620 с.

Додаткова:

1. Бебешко В. Г., Прістер Б. С., Омелянець М. І. Радіо-біофізичні та медико-біохімічні наслідки Чорнобильської катастрофи: шляхи пізнання та подолання: практичний посібник [для сімейного лікаря]. – Ужгород: ТДВ «Патент», 2017. – 504 с.

2. Втрата свідомості: Методичні рекомендації / [Коваль М.М., Осьодло В.В., Ткачов В.В.]. – К.: 2018. – 45 с.

3. Методичні рекомендації з удосконалення лікування та реабілітації військовослужбовців Збройних сил України, які залучаються до участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки, із посттравматичним стресовим розладом / [Друзь О.В., Сиропятов О.Г., Бадюк М.І., Напреєнко О.К., Рудь В.І., Гутченко К.С.]; ВМД МОУ. – К. : «МП Леся», 2014. – 54 с.

4. Психолого-психіатрична допомога постраждалим у збройних конфліктах: Методичні рекомендації / О.К. Напреєнко, О.Г. Сиропятов, О.В. Друзь, В.С. Гічун та співавт. – К.: «Науковий світ», 2014. – 26 с.

5. Вплив катастроф і війн на психічне здоров'я особистості та суспільства (досвід АТО) / О. В. Богомолець, І. С. Трінька, Ю. П. Романенко та ін. // Військова медицина України. – 2015. – Т. 15, № 1. – с. 70-80.

6. Інтенсивна терапія гострих отруєнь: навч. Посібник / А.В. Говенко, РМ.Кішко, Т.М. Левченко, Г.П. Хитрий; за ред. проф. В.І. Зубкова. – К.: ЗАТ «Віпол», 2010. – 188 с.

7. Мясников Г. В. Керівництво з воєнно-польової терапії: спеціальна частина. – К.: ВМД, 2015. – 256 с.

8. Наказ МОЗ України № 34 від 15.01.2014 р. «Уніфікований клінічний протокол екстреної медичної допомоги «Гострі отруєння»». – 27 с.

9. Оптимізація лікувально-евакуаційного забезпечення військових частин Збройних Сил України оперативно-тактичного рівня в умовах антитерористичної операції / Бадюк М. І., Жупан Б. Б., Солярник В. В., Ковида Д. В. // Військова медицина України. – 2015. – Т. 15, № 1. – с. 11-15.

10. Організація надання невідкладної медичної допомоги у військових частинах (зкладах) Збройних Сил України: Методичні рекомендації / 2-е вид., перероб. і доп. [Автори...]; ВМД Міністерства оборони України. – К.: УВМА, 2014. – 144 с.

11. Осьодло Г.В. Військово-прикладні аспекти сучасної гастроентерології: навчальний посібник. – Вінниця: ТОВ «Консоль», 2015. – 388 с.

12. Осьодло Г.В. Методи клінічного обстеження і семіотика внутрішніх хвороб: Методичні рекомендації / Г.В. Осьодло, О.О. Федорова, М.М. Коваль. – Київ : УВМА, 2015. – 106 с.

13. Осьодло Г.В. Практичні аспекти сучасної гастроентерології: навчальний посібник: серія військового лікаря. 2-е вид. перероб. і доп./ Г.В. Осьодло, М.М. Козачок, Т.В. Куц // За редакцією Г.В. Осьодло. – К: СПД Чалчинська Н.В., 2016. – 436 с.

14. Савицький В.Л. Інфекційні захворювання: Навчальний посібник/ В.Л. Савицький, В.І. Трихліб, Г.В. Осьодло. – К.: СПД Чалчинська Н.В., 2014. – 452 с.

15. Удосконалення лікування та реабілітації військовослужбовців Збройних Сил України з бойовою психічною травмою : методичні рекомендації / О. В. Друзь [та ін.] ; Українська військово-медична академія. – Київ : “МП Леся”, 2015. – 52 с.

16. Allied joint doctrine for medical support / NATO standard AJP-4.10 // With UK National elements. – 2015. – Edition B, Version 1.

Інформаційні ресурси:

1. Вебінар на тему: «Crush Syndrome in the Field» за програмою Регіональної Базової лікарні Південно-Західного Онтаріо, режим доступу <https://www.youtube.com/watch?v=tfDhQbv0ojs>

2. Офіційний сайт медичної служби Збройних Сил України, режим доступу <http://gvmu.mil.gov.ua>

3. Психологія посттравматичного стресового розладу (ПТСР) [TED-Ed], режим доступу <https://www.youtube.com/watch?v=JXsBYJTkSP4>

**Зав. кафедрою
внутрішньої медицини №2
д.мед.наук, професор**

Катеренчук І.П.